

Briuselis, 2022 m. gegužės 24 d.
(OR. fr)

9182/22

RECH 247
COMPET 347

PRANEŠIMAS

nuo: Pirmininkaujančios valstybės narės

kam: Nuolatinų atstovų komitetui / Tarybai

Dalykas: *Pasirengimas 2022 m. birželio 9–10 d. Konkurencingumo tarybos posėdžiui*

Parama jaunesiems tyrėjams krizės metu

Politiniai debatai

Rengiantis 2022 m. birželio 10 d. Konkurencingumo tarybos posėdyje įvyksiantiems politiniams debatams, delegacijoms pridedamas pirmininkaujančios valstybės narės pranešimas „Parama jaunesiems tyrėjams krizės metu“.

PARAMA JAUNIESIEMS TYRĖJAMS KRIZĖS METU

Pagrindiniai faktai

Pastaraisiais metais viena po kitos kilusios krizės parodė, kad turime būti geriau pasirengę jas įveikti ir geriau į jas reaguoti, visų pirma teikiant logistinę ir finansinę paramą. Poveikį patyrė visi veiklos sektoriai, įskaitant mokslinius tyrimus ir inovacijas, ir dėl to atsirado papildomų suvaržymų ir kliūčių, visų pirma susijusių su karjera (įdarbinimu, užimtumu, profesiniu tobulėjimu, ištekliais ir t. t.). Negalima ignoruoti sunkumų, su kuriais susiduria jaunieji tyrėjai krizės metu, ypač dėl to, kad jie yra labai svarbūs sprendžiant svarbiausius šiandienos ir rytojaus pasaulinius uždavinius. Šie jaunieji tyrėjai yra mūsų rytojaus mokslinių tyrimų pajėgumai, t. y. mūsų gyvybinės jėgos šaltinis, taigi prisideda / prisidės prie to, kad Europos Sąjunga ir toliau dalyvautų pasaulinėse mokslinių tyrimų ir inovacijų srityse lenktynėse.

Šiuo atžvilgiu COVID-19 pandemija, be kita ko, padarė didelį poveikį tyrėjams, visų pirma jaunesiems tyrėjams. Įdarbinimo procesai ir judumo projektai buvo atidėti arba atšaukti. Dėl viena po kitos priimtų pandemijos plitimo valdymo priemonių laboratorijos buvo visiškai arba iš dalies uždarytos, todėl buvo sunku vykdyti mokslinius tyrimus ir sudėtinga užmegzti ryšius nacionaliniu ir tarptautiniu lygmenimis. Aukštojo mokslo įstaigos taip pat turėjo pritaikyti savo veiklą, kad krizių metu galėtų vykdyti mokymo ir mokslinių tyrimų užduotis. Jau nekalbant apie tai, kad taip pat nustatyta, kad esama pasekmių psichikos sveikatai.

Be to, geopolitinis nestabilumas, visų pirma konfliktinės situacijos, tokios kaip Rusijos invazija į Ukrainą 2022 m. vasario mėn., jaunesiems tyrėjams kelia dar daugiau iššūkių. Kai kurie iš jų yra priversti palikti savo šalį ir nutraukti savo mokslinių tyrimų projektus.

Taigi šie sunkumai gali pakenkti studentų norui pradėti ir tęsti doktorantūros studijas arba pakenkti mokslinės veiklos kokybei ir tokios Europos mokslinių tyrimų erdvės (EMTE), kurioje mokslininkai galėtų laisvai judėti, sukūrimui. Todėl šie sunkumai trukdo Europos mokslinių tyrimų konkurencingumui pasaulio mastu.

Reaguodamos į šias krizines situacijas, valstybės narės patvirtino keletą priemonių ne tik mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje, bet ir kituose sektoriuose, visų pirma, socialinės politikos, užimtumo ir švietimo srityse.

Tačiau dėl skubumo, su kuriuo valstybės narės susiduria, joms pirmiausia reikia parengti iniciatyvas nacionaliniu lygmeniu – šio lygmens sistema dažnai laikoma greičiau įgyvendinama ir lankstesne – ir tik tada koordinuoti savo veiksmus Europos lygmeniu.

Jauniesiems tyrėjams susidūrus su šiais iššūkiais, jie, be abejo, turi būti remiami nacionalinio lygmens viešosios politikos priemonėmis, tačiau kai kurie veiksmai turėtų tapti veiksmingesni, kad jų būtų galima imtis Europos lygmeniu.

Apskritai, be ekstremaliųjų situacijų, taip pat reikėtų apsvarstyti galimybę sutvirtinti sistemą, kad ji būtų palankesnė greitesnei ir tvaresnei jaunųjų tyrėjų integracijai į darbo rinką. Šiuo atžvilgiu reikia nagrinėti ir plėtoti priemonių, konkrečiai jiems skirtų tiek nacionaliniu, tiek Europos lygmenimis, diegimą.

Atsižvelgiant į tai tikimasi, kad kai kurios šiuo metu Europos lygmeniu įgyvendinamos iniciatyvos turės teigiamą poveikį jaunųjų tyrėjų karjerai. Pavyzdžiui, iš 20 veiksmų, numatytų prie 2021 m. lapkričio mėn. Tarybos išvadų dėl EMTE valdymo ateityje pridėtoje Europos mokslinių tyrimų erdvės politikos darbotvarkėje, 4 veiksmai daugiausia dėmesio skiriama veiksmai, kuriais skatinama patraukti ir tvirti mokslinių tyrimų srities karjera, nustatymui, pavyzdžiui, mokslinių tyrimų srities karjeros stebėjimo centro įkūrimui, paramos priemonių rinkinio sukūrimui siekiant didinti mokslinių tyrimų srities karjeros patrauklumą akademinėje bendruomenėje ir už jos ribų, arba Europos karjeros mokslinių tyrimų srityje sistemos sukūrimui, kurią vėliau galėtų išbandyti Europos universitetų aljansai vykdant bandomąjį projektą.

Daugelis iš kitų 19 politikos darbotvarkės veiksmų taip pat turės įtakos jaunesiems tyrėjams. Tai pasakytina, pavyzdžiui, apie 3 veiksmą, kuriuo siekiama daryti pažangą siekiant reformuoti mokslinių tyrimų, tyrėjų ir institucijų vertinimo sistemą. Mokslinių tyrimų vertinimas turėtų suteikti galimybę įvertinti (jaunųjų) tyrėjų ir mokslinių tyrimų rezultatus, kad būtų pasiekta aukščiausia kokybė ir didžiausias poveikis.

Be to, 2022 m. balandžio mėn. patvirtintose Tarybos išvadose dėl Europos strategijos, kuria aukštojo mokslo institucijoms suteikiama galių dėl Europos ateities, pabrėžiama, kad ypač daug dėmesio turėtų būti skiriama studentams ir jaunesiems tyrėjams, kurių studijoms ir karjerai didelį poveikį padarė pandemija.

Galiausiai, siekiant reaguoti į žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos keliamus iššūkius, reikia stiprinti mokslo ir visuomenės ryšius, kaip primenama Tarybos išvadose dėl Europos misijų. Kadangi tyrėjai, ypač jaunesni tyrėjai dalyvauja mokslo ir visuomenės sąveikoje, jiems tenka svarbus vaidmuo dėl to, kad jie gali būti sėkmingas pavyzdys jaunesniems. Be to, norint, kad piliečiai dalyvautų mokslo veikloje, kaip įtvirtinta pačioje Europos misijų koncepcijoje, reikia mokyti šių naujų darbo metodų, pavyzdžiui, dalyvaujamojo mokslo projektų tema.

Todėl būtina labiau koordinuoti veiksmus Europos lygmeniu ne tik siekiant pritraukti ir išlaikyti būsimas tyrėjų kartas, kad būtų rasti visuomeninių, aplinkos ir ekonominių uždavinių sprendimai, bet ir nustatyti bei pašalinti kliūtis, su kuriomis tyrėjai susiduria nuo pat savo karjeros pradžios. Šiuo koordinavimu bus sudarytos palankesnės sąlygos tinkamos ir tvarios karjeros mokslinių tyrimų srityje plėtojimui, kurį vykdyti Taryba paragino savo išvadose dėl Europos mokslinių tyrimų erdvės stiprinimo: pasiūlyti tyrėjams patrauklią ir tvarią karjerą bei darbo sąlygas ir paversti protų apykaitą realybe.

Klausimai debatams

Europos Sąjungos Tarybai pirmininkaujanti Prancūzija nori pradėti debatus šiais klausimais:

1. Kaip paaiškėjo pastarųjų krizių metu, kokie yra didžiausi sunkumai, su kuriais susiduria jaunieji tyrėjai? Kokių priemonių arba kokių rūšių priemonių imtasi jūsų šalyje siekiant juos paremti?
 2. Ko iš to galima pasimokyti? Kokių priemonių koordinavimas Europos lygmeniu teiktų pridėtinės vertės (veiksmingumo, greito įgyvendinimo, lankstumo požiūriu)?
-